

CYKlickÉ VZDĚLÁVÁNÍ

2006 / 2007

Sfumato® – Splývavé čtení®

ABC MUSIC®

Mgr. Zuzana Juhásová, učitelka I. stupňa

ZŠ, Školská ulica 482, 966 01 Hliník nad Hronom <http://www.zshlinik.edu.sk>

Thu 05/24/2007, 16:38

1) Na seminář jsem přišla...

... na doporučení, ohlas pedagogů
... s nedůvěrou, ale i zvědavostí
... s potřebou něco změnit, zlepšit čtení svých žáků

S technikou „Splývavé čtení“ autorky Dr. Márie Navrátilovej som sa po prvýkrát stretla na školení v PPP v Žiari nad Hronom asi pred štyrmi rokmi. Moje školenie sa týkalo inej témy, ale naša prednášajúca pokladala za potrebné upozorniť nás na existenciu tejto techniky čítania. Neskôr, asi pred rokom nám túto techniku spomenuli na školení pod názvom *Príčiny, prejavy a možnosti využívania najnovších poznatkov reedukácie špecifických vývinových porúch učenia*. Školenie sa uskutočnilo v Prievidzi. Prisľúbili nám aj možnosť účasti na seminároch v prípade, že sa im to podarí realizovať.

Pracujem ako učiteľka na I. stupni a na polovičný úväzok ako špeciálna pedagogička v ZŠ v Hliníku nad Hronom. Prihlášku na seminár p. Dr. Márie Navrátilovej mi ponúkla p. riaditeľka so slovami: „Zuzka, pozrite sa na to a zvažte, či to využijeme. Je to nácvik čítania akousi smiešnou spevavou technikou.“ Ani netušila, ako ma potešila. Z našej školy vyslala na „prieskum“ dvoch pedagógov. V súčasnosti sa seminára zúčastňujem už len ja. Myslím, že veľkú rolu v tejto zmene zohrali financie. Veľmi preto oceňujem, že sa vzdelávanie konalo v popoludňajších hodinách. V opačnom prípade by som si asi nemohla ísť tvrdohlavo za svojím cieľom. Pracujem so žiakmi pochádzajúcimi zo sociálne a výchovne málo podnetného prostredia, s poruchami učenia, preto s radosťou využijem poznatky získané na tomto školení. Mrzí ma len to, že informácia o začiatku vzdelávania sa ku mne dostala až vo februári.

2) Setkání přineslo...

... nový pohľad na techniku čtení
... radost z poznání učít netradičním způsobem
... dostačující návod, jak pracovat při učení čtení

V prvom rade množstvo nových vedomostí, skúseností a nových priateľov. Zúčastnila som sa troch cyklov so súhlasom mojich nadriadených a dramatisácie z vlastnej vôle. Vedenie školy to považovalo za zbytočnosť. Ja však vôbec neľutujem svoje konanie, lebo som počas tých štyroch hodín navyše získala nový pohľad na využitie dramatisácie vo vyučovaní. V poslednej dobe sa stále častejšie stretávame s neúspechmi našich žiakov v čítaní. Preto si myslím, že je dôležité tomuto javu predchádzať, ako ho len pomenovať a snažiť sa o jeho odstránenie. Je dôležité zvyšovať pedagogickú spôsobilosť a vzdelanie učiteľov, lebo tvoria základ a nevyhnutnosť vzdelávania každého žiaka. Preto by zamestnávateľa ani pedagógovia nemali váhať pri financovaní podobných stretnutí.

3) Na vlastní kúži...

... není každému vše ušité na tělo
... člověk nemá někdy chuť měnit zaběhnuté formy
... co nic nestojí, za nic nestojí

Vysoko oceňujem netradičný spôsob prednášania p Dr. Márie Navrátilovej. Také niečo dokáže človek len na základe vlastných skúseností a dlhoročnej praxe. Možno aj preto chcela autorka navodiť priateľskú atmosféru a snažila sa nás tak vtiahnuť do pocitov našich žiakov formou zážitkového učenia. Vyprovokovala v nás malú detskú dušičku s jej kladmi aj záporni. A my sme usilovne pracovali s písmenkami, súťažili medzi sebou a zabudli na chvíľku na svoj skutočný vek. Je pravdou, že mnohí z učiteľov nemajú chuť meniť zabehnuté formy a súhlasím aj s tým, že čo nič nestojí, za nič nestojí. Človek, ktorý získal svoje výsledky práce dlhoročným výskumom za spolupráce mnohých odborníkov, si naozaj zaslúži ocenenie. Rada by som odovzdala svoje poznatky a skúsenosti z tohoto seminára svojim kolegom, ale som si istá, že ich nedokážem podať tak, ako pani Navrátilová. Jedná sa o zážitkové učenie, ktoré si musí každý vedomostichtivý učiteľ zažiť skutočne na vlastnej koži. Je na škodu veci, že kompetentné orgány nepodporili projekt ABC Music v dostatočnej miere. Zvlášť keď ho oceňujú mnohí pedagógovia, ktorí sa už presvedčili o účinkoch tejto metódy a potvrdili to aj úspešnými výsledkami pri práci so svojimi žiakmi.

4) Lektorka a autorka v jedné osobě...

... nasycena tvůrčí energií
... inspirativní a koncepční zároveň
... zábavná i profesionální

Autorka na mňa silne zapôsobila svojím temperamentom a množstvom tvorivej energie. Vo svojom profesionálnom vystupovaní využila neraz momenty napätia a uvoľnenia, ktoré sú potrebné na udržanie pozornosti žiakov vo vyučovaní. Výsledky svojej práce má zaujímavo zdokumentované, čo sme mali možnosť vidieť aj na videozáznamoch. Má výborný organizačný talent. Ukázala nám, ako cez vytváranie vnútorných obrazov a charakter postáv tromi jednoduchými etudami dosiahneme úžasný výkon našich žiakov.

5) Metodika Sfumato...

... její propracovanost a krokovost
... přináší rozvoj základních schopností
... vytváří kladný postoj ke čtení

Sfumato – alebo Splývavé čítanie – je dômyselne rozpracovaná metóda. Spadá do oblasti inkluzívneho myslenia, čo znamená, že v sebe obsahuje individuálny prístup s rešpektovaním vekových zvláštností. Dieťa je pozorné, sústredené a aktívne zároveň. Umožňuje každému dieťaťu voliť individuálne tempo vlastné jeho organizmu (pri spracovaní CNS) a vytvorí si bezchybný dynamický stereotyp. Odburáva zlé návyky pri čítaní a zbytočné zlyhávajú. Rieši prenos zmyslových informácií a ich spracovanie. Jednotlivé orgány sa zúčastňujú na procese učenia, nadväzujú na seba v presnom poradí ZRAK – HLAS – SLUCH. Je založené na legátovom – viazanom – napájaní hlásky na hlásku. Žiak dokonale analyzuje slovo. Metóda zahŕňa analyticko-syntetické metodické kroky a je založená na vytváraní vnútorného napätia. Deti sa učia: **a)** pracovať s dychom a hlasom pri dodržiavaní hlasovej hygieny; **b)** hlásky v poradí *OSBUA*; **c)** intonovať text podľa pani učiteľky; **d)** čítať s porozumením, čo predpokladá nielen znalosť pojmov, ale aj dokonalé zvládnutie techniky čítania. Vo výučbe využívajú podnetné učebné pomôcky. Učenie a fixácia jednotlivých hlások prebieha hravou formou, je ľahká a jednoduchá pre všetky deti.

6) To najcennejšie ze seminářů, co si odnáším...

... bylo pro mne
... pro děti

Cenné poznatky, skúsenosti, metodické materiály, ktoré sa budem snažiť využiť pri odstraňovaní problémov v učení u svojich integrovaných žiakov. Pre žiakov podnetné učebné pomôcky a množstvo aktivít využiteľných vo vyučovacom procese.

7) Slovo na záver:

- **Vaše dosavadní zkušenosti: V čem spatřujete největší nedostatky výuky čtení (psaní) ve slovenské škole?**

Naši pedagógovia pracujú pod časovým tlakom plnenia učebných osnov a časovo-tematických plánov. Tento tlak nechtiac prenášajú aj na svojich žiakov, a to na úkor kvality vyučovania. Vo výučbe písania sa v našich školách učí písať ako prvé písmenko A, ktoré je dosť zložitým grafickým znakom. Nesústredujú sa tak na problémových žiakov, lebo nemajú na nich dostatočné množstvo času. Nekladú potrebný dôraz na nutné vedomé vedenie zrakového aparátu. V našich šlabikároch je text vyznačovaný dvomi aj tromi farbami, čo núti žiakov k spätnému zrakovému pohybu. Je krátka časová dotácia na nácvik písaného textu, čo neumožňuje dostatočnú fixáciu jednotlivých grafém.

- **Kde se podle Vašeho názoru dopouštějí učitelé největších chyb?**

Mnohí pedagógovia nevyžadujú od žiakov prednes čítaného textu. Nekladú dôraz na čítanie s porozumením. Pre nedostatok času sa nevenujú dostatočne dlho upevňovaniu (fixácii) jednotlivých hlások a slabík, čo sa môže prejaviť napr. dvojitém čítaním u slabších žiakov, pretože žiak sa musí prispôbovať danému tempu výučby. Ak to nedokáže, opakuje ročník.

- **Jak na tyto nedostatky reaguje metodika Sfumato? V čem se odlišuje?**

Pri tejto technike čítania musia deti prejsť intonačným vývojom tak, že sa naučia tvarovať – farbiť – ľudský hlas pri dodržiavaní hygienických požiadaviek. Deti majú umožnené ísť vlastným tempom učenia. Pracujú s tabuľkami a plastovými písmenami. Učia sa orientácii na ploche a písať bez písania v prípravnom období. Prvou hláskou, ktorú sa učia, je hláska **O** – je to vokál najľahší na „posadenie“ i vytvorenie akustiky. Dôraz sa kladie na dokonalé zvládnutie techniky čítania.

- **Proč autorka metodiky Sfumato zdůrazňuje a často uplatňuje dramatický prvek ve výuce?**

Pri dramatizácii čítaného textu sa zdokonaľujú obrazy a pestuje sa pozitívny vzťah ku knihe. Dramatizáciou rozprávok si žiaci obohacujú slovnú zásobu, učia sa vzájomnej hereckej komunikácii na vysoko profesionálnej úrovni, ktorú prenášajú do procesu čítania.

- **Jakou přípravu potřebují učitelé, kteří by chtěli používat techniku Splývavého čtení?**

Musia prejsť zážitkovým učením a účasťou na seminároch pani Dr. Navrátilovej. Najlepšie je zažiť si to na vlastnej koži.

- **Váš názor k prezentaci metodiky v médiích...**

- **Jak mohu pomoci při šíření metodiky Sfumato?**

V médiách som sa s propagáciou doposiaľ nestretla.

A ako môžem pomôcť? Uplatňovaním tejto techniky vo vyučovacom procese.

Ak sa podarí snáď i realizáciou projektu s využitím metodiky Sfumato pre integrovaných žiakov a dyslektikov v našej škole.